

upplevelser är relaterade till olika iakttagande subjekt, och det skulle i så fall vara dessa, som utgjorde den yttersta grunden för personernas enhet". Här kommer plötsligt jaget tillbaka men med den reservationen: "Introspektivt går visserligen inte några sådana centra att upptäcka, men detta är, som Broad framhåller, inte några argument mot deras existens". Här är emellertid Broad's tanke inte klar och objektiv. Se *Analyses of Consciousness* . . . (122 f). Å ena sidan säger han att en själslig företeelse har "inre komplexitet" på så sätt att den har en subjektiv och en objektiv konstituent och en särskild, unik relation mellan dem som är "the uniqueness of mind", dvs medvetande. Vi kan ha kunskap om "detta fullkomligt unika slags helhet" "i precis samma mening som vi varseblir en stol eller en penny". Å andra sidan sägs det att den själsliga företeelsen visar endast några av sina egenskaper. Skälet är att i introspektionen kan bara den objektiva konstituenten observeras, medan den subjektiva endast kan "be sensed or felt and not selected and inspected". Det innebär att jaget som en "psykisk faktor" kan förnimmas eller kännas men trots det inte själv observeras, vilket tycks mig egendomligt. Det som Broad här på ett obestämt sätt tror sig ana kallar han "Unity of Centre" or "Unity of Mind". Och från parapsykologisk synpunkt anser han sig veta att det kan minnas och har personliga egenskaper samt till skillnad från hjärnan inte kan förstöras och därför möjligen "might persist indefinitely". Broad talar spekulativt om "ectoplasm" och själavandring. □

Notiser

Ett enkelt svar till Svante Bohman

Ett "fenomenellt objekt" är, som jag definierar termen, något som varseblivs *direkt*, dvs något som varseblivs men inte *genom* att något annat varseblivs. Vissa fenomenella objekt — efterbilder, smärtor etc — existerar inte oberoende av den direkta perceptionen av dem. Åtminstone logiskt sett finns det emellertid ingenting som utesluter att ett fenomenellt objekt existerar oberoende av varseblivningen och alltså är en fysikalisk entitet. Min begreppsbildning är således inte oförenlig med den naturliga uppfattningen att en smärta förnimms tillsammans med en kroppsdel, som är belägen i kroppsdelens, trots att smärtan och kroppsdelens kanhända har olika ontologisk status.

För en vidare diskussion av dessa frågeställningar hänvisar jag till min bok *The Primacy of Perception — Towards a Neutral Monism* (Library of Theoria No 16, 1985), vilken nu distribueras av bokförlaget Thales.

Ingmar Persson

Under fyra dagar i månadsskiftet augusti—september sammanträffade Institut International de Philosophie i Stockholm för sitt årliga möte som i år även var femtioårsjubileum.

Institutets verksamhet under åren har framför allt bestått i att ställa samman en fortlöpande bibliografi över filosofisk forskning. Så gott som varje år har man dessutom samlats på en plats kring ett tema för föreläsningar och diskussioner. I sitt högtidstal under invigningen betonade Raymond Klibansky bland annat institutets betydelse som mötesplats och frizon för olika filosofiska skolbildningar. Denna tradition bekräftades även i år, där man kunde se hur framträdande företrädare för filosofisk hermeneutik, praxis-filosofi, analytisk språkfilosofi och cognitive science i högre eller mindre grad ansträngde sig att finna beröringspunkter kring ett och samma tema.

Konferensens samlande överskrift var "Descartes and the Contemporary Philosophy of Mind". Föredragshållare var bl a Yvon Belaval, Jaakko Hintikka, Rolf Lindborg, Gajo Petrovič, Peter Gärdenfors, Lilli Alanen, Paul Ricoeur (som även gästade Stockholm i början av november), Dagfinn Føllesdal och David Pears.

Två teoretiska filosofer har nyligen disputerat vid Stockholms universitet. Peter Pagin disputerade på en avhandling med titeln *Ideas for a theory of Rules*. Fakultetsopponent var Björn Haglund från Göteborg. Den andra avhandlingen har titeln *Provability and logic* och är skriven av Torkel Franzén. Opponent var här Göran Sundholm, som fö nyligen har utnämnts till professor i Leiden, Holland, efter att ha varit docent i Stockholm.

Bengt Börjesson har utgivit tio föreläsningar om Sartre under rubriken *Se människan*, Rabén & Sjögren 1986.

Claes Edlund, Göran Hermerén och Tore Nilstun har utgivit *Tvärskap*, Studentlitteratur 1986. Boken handlar om samarbete och kunskapsutbyte över änesgränser.

Jarl Hemberg, Göran Hermerén och Olof Wärneryd har utgivit en liten antologi från en konferens om forskningsetiska problem i Lund 1986. Titeln är *Skall etiken styra forskningen?* Lund University Press 1987.

På Maxims förlag har utkommit *Trädens planet* av Ael Gi, 1987.

En serie häften med titeln *Objektivistisk skriftserie* har börjat utkomma med syftet att sprida kännedom om Ayn Rands filosofi. Prenumeration 75 kr för sex nummer. Postgiro: 401 60 94 - 7.

Ordföranden i den svenska maktutredningen, Olof Petersson, har utgivit en bok med titeln *Metaforernas makt*. Carlssons förlag 1987.

Bertil Belfrage har publicerat *George Berkeleys' Manuscript Introduction*, med inledning och kommentar, Doxa (Oxford) 1987.

På Symposium bokförlag har utgivits *Ande och natur* av Gregory Bateson, 1987.

Thomas Mautner har utgivit *Moralfilosofins grundläggning* av Axel Hägerström i Humanistiska vetenskapssamfundets i Uppsala skriftserie, Uppsala 1987. Volymen innehåller dels en ny utgåva av Hägerströms berömda installationsföreläsning från 1911, "Om moraliska föreställningars sanning", dels en serie före-

läsningar om etikens kunskapsteoretiska grundvalar som Hägerström höll under våren 1911, och dels en bibliografi över Hägerströms tryckta arbeten, som Mautner färdigställt.

Sören Halldén har publicerat *Den bortglömda mognaden*, Studentlitteratur 1987. Dess undertitel är "Om det osynliga inom uppfostran".

Mats Furbergs bok *Allting i Trasa? En bok om livets mening* har utkommit i ny upplaga på Doxas förlag 1987. Den nya upplagan innehåller ett efterord från 1987.

På Bokförlaget Thales är under utgivning Amartya K. Sen, *Kollektiva beslut och social välfärd*, ISBN 87172-17-8, och *Rättsteoretiska klassiker*. En antologi utgiven av Stig Strömholm och Åke Frändberg, ISBN 87172-18-6.

Inbetalningskort på 100 kr för prenumeration av Filosofisk tidskrift för 1988 medföljer detta nummer.

Medarbetare i detta nummer av Filosofisk tidskrift: *Svante Bohman* är pensionär och bosatt i Landskrona, elev till Hägerström och Phalén, *Sven Ove Hansson* doktorerar i teoretisk filosofi i Uppsala, *Sten Lindström* är forskarassistent i teoretisk filosofi i Uppsala, *Per Mähl* är gymnasielärare i filosofi i Stockholm, *Wlodzimierz Rabinowicz* är docent i praktisk filosofi i Uppsala och *Sören Stenlund* är docent i teoretisk filosofi i Uppsala.

Omslagsbild av *Christian Swärdshammar*.